

ΜΠΑΡΜΠΟΥΤΣΑΛΑ ...

... ήγουν ακατανόητα ή ψευδή ή απίθανα

Αναθεώρηση της 4 Μαΐου 2012

μπαρμπούτσαλα

ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΣΤΟΧΩΡΟ

ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

www.stougiannidis.gr

© ΑΡΗΣ ΣΤΟΥΓΙΑΝΝΙΔΗΣ
aris@stougiannidis.gr

Εισαγωγή

Η λέξη μπαρμπουτσαλα είναι ιδιαίζοντως επίκαιρος λόγω των επικειμένων βουλευτικών εκλογών.

Ετυμολογία

μπαρμπούτσαλα

Πέμπτη, 3 Μαΐου 2012

6:04 πμ

Screen clipping taken: 3/5/2012 6:07 πμ

Ας δούμε πρώτα την Άποψη του Αρχιερέα της Ελλ. Ετυμολογίας Υπουργού (Κυριακή κοντή Γιορτή) και Καθηγητή κ. Γ. Μπαμπινιώτη που στο λεξικό του λέει επί λέξει:

μπαρμπούτσαλο (το) (συνήθ. στον πληθ.) (λαϊκ.) για κάτι ανόητο, ψευδές ή απίθανο: *–Πιστεύω ότι θα ῥθει. –Μπαρμπούτσαλα! Αφού έφυγε χθες!*
[ΕΤΥΜ. Αβεβ. ετύμου. πιθ. < βεν. barbuzza «μάσκα για το μέτωπο» < barbuzza «είδος περικεφαλαίας» (πβ. ιταλ. barbuta) (< λατ. barba «γε-νειάδα»)].

Λογικών αν δηχθούμε την ύπαρξη της λέξης barbuzza. Σπάνια υπάρχουν Ιταλικά ουσιαστικά που να καταλήγουν σε Λ ακόμα και οι δάνειες λέξεις παίρνουν ένα e στο τέλος Escorial = escoriale.

Σχόλιο

Προεξάρχοντας του Μπαμπινιώτη πολλοί ετοιμόλογοι αρκούνται στο να βρουν μια ξένη λέξη που να μπορούν να την χαρακτηρίσουν ως ριζά της ετυμολογούμενης. Το κατά πόσον έχει νόημα ο συσχετισμός τους αφήνει αδιάφορους.

Τι σχέση έχει η μάσκα για το μέτωπο ώστε να πιθανολογούμε ότι σημαίνει ανόητο, ψευδές ή απίθανο; Που βρέθηκε άνθρωπος με γένια στο μέτωπο!

Η εξήγηση βρίσκεται στο υπαρκτό ουσιαστικό της κοινής Ιταλικής «**barbazzale**»

barbazzale

Από το *barba* γένι. Δηλώνει το μούτρο και την μουσούδα του ζώου και που μεταφέρθηκε για να δηλώσει εξάρτημα της σαγής του αλόγου και σημαίνει

- Αλυσιδίτσα που περνάει κάτω από τη μουσούδα του ηνιοχούμενου αλόγου
- Γκέμι , Ηνία, φρένο (πβλ. *Barbozza*, προστατευτικό υποσιάγωνο περικεφαλαίας).

ΦΡΑΣΗ *Favellare senza barbazzale*

Δηλαδή *Διηγούμαι χωρίς φρένο, με αχαλίνωτο τρόπο, δηλ. ψευδόμενος, χωρίς φροντίδα η συστολή με αυθαίρετο τρόπο.*

Από αυτή τη φράση βγήκε το μπαρμπούτσαλα αφού πρώτα χάθηκε το *senza* (χωρίς). Αρκούσε αυτή η ασυνήθιστη λέξη για να υπενθυμίζει την φράση **Διηγούμαι ασύστολα (κυρ. αχαλίνωτα) [ψεύδη]**.

Ας μην ξεχνάμε πως το γένι συχνά συνδυάζεται με το ψεύδος.

Μου λέει μούσια ή μουσαντά. = Ψεύδεται.

Ένα απλό χαιδεμα του σαγονιού με κίνηση του χεριού προς τα κάτω σαν να χαιδεύουμε το γένι μας (ακόμα και αν δεν έχουμε) είναι μυστικό σήμα ότι αυτό που λέγεται από κάποιον άλλο είναι μούσι.

Παράγωγα

Μουσεύω = λέω ψέματα.